

Figgjareftirlit, stjórn og stórbanki og so vit

Oddagrein

DANSKA blaðið Informatiön kundi í vikuni kunngerá eitt nýtt skjal í bankamálinum, sum setir ljóskastaran á leiklutin hjá Figgjareftirlitinum. Her kemur fram, at Figgjareftirlitið danska, Den Danske Bank og harvið eisini danska stjórnin øll vóru fullvitaná um støðuna í Føroya Banka, áðrenn føroyingar yvirtóku meirilutan av partabrevunum í bankanum í 1993.

TAÐ merkir, soleiðis sum fleiri og fleiri hava gitt og mett, at okkurt er, sum ikki tolir dagsins ljós í bankamálinum og sum kann skaða umdømi hjá týðandi almennum stovnum og privatum fyrirkønum í Danmark. Tað merkir, at landsstýrið hevur ikki fingið neyðugu upplýsingarnar um veruligu støðu í Føroya Banka, tá tað meira ella minni varð "tvungið" og "lumpað" til at yvirtaka ábyrdina hjá Den Danske Bank í tí føroyska bróðurbankanum.

LANDSSTÝRIÐ hevur við øðrum orðum yvirtikið eitt trotabúgva út frá skeivum premissum. Bæði Figgjareftirlit, stjórn og danski stórbankin kendu vistu, at kassin varð tómur, tá hesi vóru á fundi við umborð fyri landsstýrið og góvu tí trygd fyri, at bankin ikki var í nakrari akuttari og ringari støðu. Hetta fingið okkara fólk einki at vita um. Og tað er nettup kjarnan í parti av bankamálinum. Vistu danir meira enn vit, fjaldtu teir tað fyri okkum og hví. Hetta má fáa málið um dómarakanning í eitt heilt nýtt ljós. Tað má vera medvirkandi til, at hetta alt bankamálið ikki sleppur at verða feiðað undir teppið, sum okkurt annað mál av líknandi slag annars var tað fyri nøkrum árum síðani, men sum kortini endaði sum stórsak og fekk avleiðingar.

VIT eru ikki úti eftir at síggja blóð, bert rættvísi. Hava týðandi partar av donskum vinnulívi og tí almenna veruliga lumpað føroyingar, so má tað koma fram fyri dag. Tað kann ikki krógvast. Harvið er ikki sagt, at føroyingar skulu fáa alla sína skuld strikaða, soleiðis sum onkur kann hava fingið fatan av. Sosialurin hevur í dag samrøðu við danska búskaparmannin Paldam sigur heldur vit eiga at rinda skuldina aftur. Tað halda uttan iva nógvir føroyingar eisini, men teir halda um somu tíð, at danir ikki skulu sleppa undan at gjalda sín part, um tað er so, at teir hava ført okkum bak ljósið í partabrevahandlinum. Ti er tað rætt, tá lögmaður sigur, at sjálvandi skulu vit gjalda okkara skuld aftur, men vit skulu eisini krevja okkara rætt, har vit hava álagt okkara egnu borgarum eina risaskuld omaná verandi út frá manglandi og skeivum upplýsingum frá eini danskari stjórn, einum donskum figgjareftirliti og einum donskum stórbanka, sum í nærum 100 ár hevur vunnið nógvan pening upp á føroyska samfelagið.

Sosialurin

viðmerking

Sverri Midjord, tingmaður í javnaðarflokkinum:

Suðuroyingar mugu verja borg

Tíðin er inni, at vit suðuroyingar verja borg og gera tað sum ein maður. Ti um vit ikki her og nú gera tað, so koma vit at sita eftir á berum.

Tá vit fingi okkara miðnámsútbúgvingartilboð her hjá okkum, varð hildið, og sum eisini var rætt, at nú var vunnið nógv fram á hesum økinum. Vit kundu á henda hátt varðveita okkara ungdom heima og hetta vildi gera tað møguligt hjá fleiri foreldrum at lata børn síni halda fram í skúlanum, tí nú var møguleikin hjá teimum at búgva heima og sostatt vóru útreiðslurnar til skúlagongdina rimuligar, nú serliga lítill og eingin studningur verður latin lesandi. Og tá henda skúlagongd var so fjølbroytt, sum tilboðini nú eru, so var møguleiki hjá fleiri at fáa sær framhaldandi útbúgving fyri minni útreiðslur hjá foreldrunum. Hetta var eitt stórt framstig fyri Suðuroy og er eitt tiltak, sum ikki undir nøkrum umstøðum skal takast frá okkum. Ti er tað bæði rætt og rimuligt, at tað frá politiskari síðu verður gjørt alt, sum gerast kann fyri at varðveita tey vunnu rættindi, sum bjóðast okkara ungdom.

Tann dagin, tá eingi tilboð eru til okkara ungu í Suðuroy - tá hesi eru hótt, sum annars á so mongum økjum eru avskorin frá at fáa nakað, sum annars stendur teimum, sum búgva í miðstaðarøkinum, í boði, mugu vit verja borg.

Eg havi fylgt eitt sindur við tí, sum er farið fram, og tá landsstýrismaðurin sigur, at hetta er ein avtala, ið er gjord í sambandi við tað landsstýrið, sum nú situr. Um so er, so er nakað farið fram við borðinum hjá teimum, sum samráðst hava, tí álvaratos, ein útreiðsla uppá 150-200 túsund kann ikki taka okkara samfelag av fótum. Eg fái meg ikki at trúgva, at suðuroyartinglimirnir, sum vóru við til at gera samgonguskjalið, hava gingið við til nakran niðurskurð á skúlaøkinum í Suðuroy og slett ikki, tá upphæddin er so lítill sum her nevnd.

Tá tað á øðrum økjum,

Sverre Midjord

sum sparitiltøk vóru fráboðað, væl bar til at finna loysnir so at skúlarnir kundu halda fram, so verður tað ikki nakað, sum skal forða fyri, at miðnámsútbúgvingin í Vági verður at halda fram, uttan mun til hvat landsskúlafrýsitingin til mælir.

Eitt er greitt, og tað mugu vit vera sannførd um: verða hesi skúlatilboð niðurløgd her hjá okkum, so verða tey ongantíð sett á stovn aftur.

Ti verður mælt landsstýrinum til ikki at gera nakrar broytingar, tí tey tilboð, sum ungdomurin í Suðuroy hevur, eru ikki meira enn røtt og rimulig.

Tann óvissa, sum hesin øsingarpolitikkur førir við sær, at fleiri, sum hava ætlað sær at fara í skúla fyri at nema sær hægri útbúgving, halda seg aftur, men fyri at fáa sligið fast, at tað verður hildið fram og at tilboðini verða tey somu, so má landsstýrið gera okkum hetta greitt og ikki føra ein politikk á undirvisingarøkinum, sum skapar ótryggleika.

Ti má tað gerast greitt, at

at fáa í Suðuroy, heldur fram við miðnámsútbúgvingini í Vági.

Tí tann dagin, ið ungdomur okkara má fara úr Suðuroy fyri at fáa sær læru og harvið eingin møguleiki gevst teimum, tá verður lítill møguleiki at halda uppá okkara ungdom og tað má ikki henda. Ti má landsskúlafrýsitingin fáa boð um at gera onnur upptøkskjøl, har miðnámsútbúgvingin við øllum sínum tilboðum er við. Tann ótryggleiki, sum nú ræður, er til skaða fyri skúlagongdina í Suðuroy.

Tað skal fyri mítt viðkomandi verða gjørt greitt, at eg ikki kann og vil góðtaka tað, sum nú fer fram, og tí mugu allar góðar kreftir samskipast fyri at varðveita skúlatilboðini, sum bjóðast ungdominum í Suðuroy.

tey tilboð, sum gevast ungdominum á lestrarøkinum, ikki verða verri, enn tey hava verið, og at tann møguleikin fyri útbúgving, sum hevur verið møguligur

Færøernes Realkreditinstitut

Tær av notarius publicus sambært viðtøkum stovnsins drignu obligatióir til eitt virði uppá

kr. 2.575.000,00

verða við hesum sagdar upp til gjaldingar tann 1. juni 1995.

Dráttarlisti við numrum á teim drignu obligatiónum fæst útlýggjaður ella sendur portofritt við at venda sær til skrivstovu stovnsins, postsmoga 367, FR-110 Tórshavn.

Tórshavn, 16. mars 1995
STJÓRNIN